Barns hörsel

Information till föräldrar

70 years

PHONAK
life is on

Innehåll

3 Skapa framtiden
4 Hur hörseln fungerar
6 Lära sig att höra och lyssna
9 Tecken på hörselsvårigheter
10 Följande faktorer indikerar att ett barn riskerar hörselnedsättning
12 Hörselnedsättning hos barn
16 Vad gör du om du tror att ditt barn har en hörselnedsättning?
19 Vi stödjer din familj

Skapa framtiden

Barnen är vår framtid. Genom att ge dem tillgång till en värld full av ljud kan vi hjälpa dem att utveckla de hörselfärdigheter de behöver för att bygga sin framtid.

På Phonak förstår vi barns lyssningsbehov och vikten av att ge dem bästa möjliga tillgång till en värld full av ljud. Phonaks sortiment är baserat på över 40 års erfarenhet och nära samarbete med ledande pediatriska specialister, audionomer och lärare och vi brinner fortfarande för att skapa innovativa lösningar för våra kommande generationer.

Att ge barn den hjälp de behöver från en tidig ålder är väsentligt för utveckling av tal, språk, kommunikationsförmåga och sociala färdigheter. Informationen i denna broschyr har utformats för att hjälpa dig som förälder att förstå följande:

- Barns hörsel
- Tal- och språkutveckling
- Olika typer av hörselnedsättning
- Hur du skyddar ditt barns hörsel och förebygger hörselnedsättning

Hur hörseln fungerar

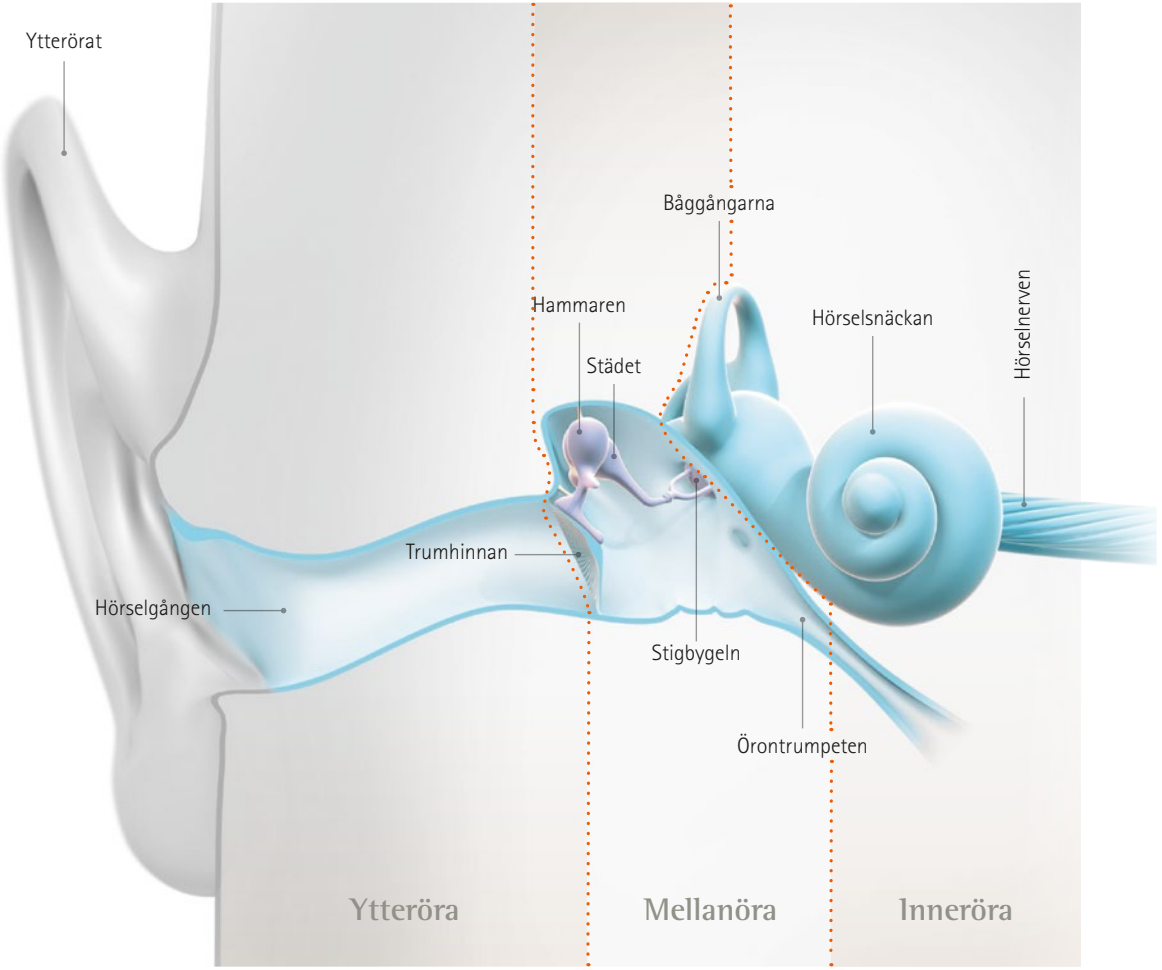

Örat kan delas in i tre delar: ytterörat, mellanörat och innerörat.

Ytterörat

Detta är den del av örat som vi ser på vardera sidan av huvudet och som kallas själva örat, eller ytterörat. Ytterörat består av brosk, det är elastiskt och samlar in och kanaliserar ljudet till hörselgången. Hörselgången förstärker ljudvågorna och leder dem vidare till trumhinnan.

Mellanörat

Detta är utrymmet bakom trumhinnan som består av tre små ben som kallas hörselben. Dessa ben, hammaren (malleus), städet (incus) och stigbygeln (stapes), vibrerar och förstorar på så vis rörelserna hos trumhinnan och överför dem till innerörat.

Innerörat

Detta består av hörselsnäckan, det verkliga sensoriska hörselorganet. Kamrarna i hörselsnäckan är fyllda med vätska, som orsakar förändringar i små strukturer som kallas hårceller. Denna rörelse av hårcellerna skickar elektriska signaler från innerörat längs hörselnerven till hjärnan, där de bearbetas som de "ljud" vi hör.

Lära sig att höra och lyssna

Efter födseln är ett nyfött barns hörselsnäcka lika känslig som en vuxens, men spädbarn måste lära sig att använda hörseln för att forma grunderna för kommunikation.

Lokalisering

En av de tidigaste och enklaste hörselfärdigheterna som du kan observera hos ditt barn är lokalisering – förmågan att höra varifrån ett ljud kommer. Eftersom vi har två öron kan vi lokalisera ljud med stor exakthet.

Att observera ditt barns lokaliseringsförmåga

I allmänhet flyttar nyfödda blicken, eller så vidgas ögonen, när de hör ett starkt ljud. Detta kallas för väckningsreflexen och många starka ljud bör framkalla denna reaktion. När ditt barn blir omkring fem eller sex månader är det lättare att observera ett verkligt lokaliseringssvar genom att göra svaga ljud bakom eller bredvid honom eller henne när han eller hon tittar rakt fram. Ett svagt ljud från en skallra eller en viskning bör få ditt barn att vända huvudet mot ljudet. Det är mycket viktigt att se hur väl ditt barn reagerar på svaga ljud (till exempel talets "s"-ljud).

Milstolpar för ditt barn inom tal- och språkutveckling

9 månader

Förstår enkla ord som "mamma", "pappa", "nej", "hej då".

10 månader

Jollrandet låter som "tal", där enkla stavelser sätts samman ("da-da-dada"). De första ord som går att känna igen brukar komma vid denna ålder.

1 år

Kan säga ett eller flera riktiga ord.

18 månader

Förstår enkla meningar, kan hämta välbekanta föremål vid uppmaning (utan gester) och peka på olika kroppsdelar. Har ett ordförråd på 20 till 50 ord och använder korta meningar ("inte mer", "gå ut", "mamma upp").

24 månader

Har ett ordförråd på minst 150 ord, tillsammans med enkla tvåordsmeningar. Det mesta av talet är förståeligt för vuxna som inte umgås med barnet dagligen.

3 till 5 år

Använder det talade språket hela tiden för att uttrycka önskemål och känslor, förmedla information och ställa frågor. Ett förskolebarn bör förstå nästan allt som sägs. Ordförrådet växer från 1 000 till 2 000 ord, som sätts samman till komplexa och meningsfulla meningar. Samtliga talljud bör vara tydliga och förståeliga i slutet av detta utvecklingsstadium.

Om du märker att ditt barn är mer än 3 månader senare jämfört med ovan nämnda milstolpar i utvecklingen rekommenderar vi att du låter en audionom testa ditt barns hörsel.

Tecken på hörselsvårigheter

Ibland svarar barn inte, eftersom de inte är uppmärksamma. Det är dock viktigt att fastställa om ologiska svar beror på en oförmåga att höra.

Det allra viktigaste tecknet på eventuell hörselnedsättning är en försenad utveckling av tal och språk. Följande är vanliga tecken på att ett barn inte hör normalt:

- Uppmärksammar inte när någon som är utom synhåll pratar
- Förskräckt eller förvånad uppsyn när han eller hon förstår att någon ropat på dem, oavsett bullernivå
- Sitter nära TV:n när ljudvolymen är lagom för resten av familjen
- Höjer volymen på TV:n eller stereon till orimligt höga nivåer
- Hör inte röster i telefon och/eller byter öra hela tiden
- Reagerar inte på skarpa, starka ljud

Följande faktorer indikerar att ett barn riskerar hörselnedsättning

Nyfödda – från födseln till 28 dagar

- Klarar ej neonatal hörselscreening
- Ärftlig sensorineural hörselnedsättning i barndomen i familjen
- Infektion under graviditeten, till exempel cytomegalovirus, röda hund, syfilis, herpes eller toxoplasmos
- Huvud- och ansiktsdeformering, inklusive sådana som påverkar skallen och ansiktet
- Födelsevikt på mindre än 1 500 gram
- Höga nivåer av gulsot som kräver transfusion
- Vissa läkemedel som innehåller aminoglykosider (vissa typer av antibiotika såsom gentamicin) som används i flera kurer eller i kombination med loop-diuretika kan skada hörselsystemet genom toxiner (ototoxiska läkemedel)
- Bakteriell meningit
- Allmän hälsobedömning (Apgar) på 0–4 vid 1 minut eller 0–6 vid 5 minuter efter födseln
- Kuvös i 5 dagar eller mer
- Resultat som associeras till syndrom som brukar omfatta sensorineural hörselnedsättning

Spädbarn – 29 dagar till 2 år

- Oro gällande försenad kommunikation eller utveckling
- Bakteriell meningit eller andra infektioner som kan orsaka sensorineural hörselnedsättning
- Huvudskada med medvetandeförlust eller skallfraktur
- Vätskande otitis media i tre månader eller mer

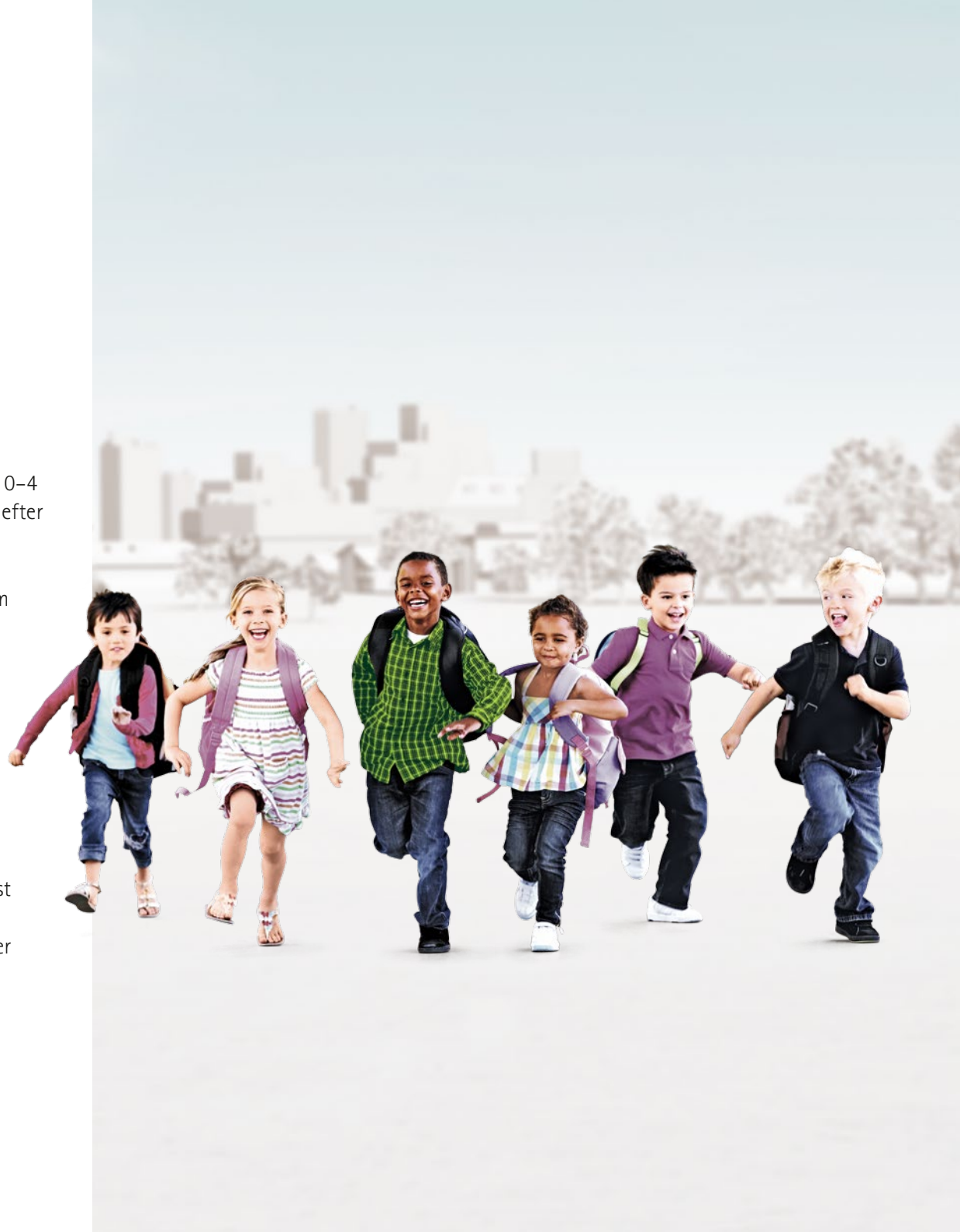

Hörselnedsättning hos barn

Hörselnedsättning hos barn kan orsakas av ett antal tillstånd eller sjukdomar under graviditeten, strax efter födseln eller under barndomen. I vissa fall kan hörselnedsättning vara genetisk och orsaken är ofta okänd.

Konduktiv hörselnedsättning

Vid en konduktiv hörselnedsättning fungerar innerörat normalt, men något påverkar ytter- eller mellanörat och förhindrar att ljudet når innerörat. Konduktiva hörselnedsättningar är lätta till måttliga i sin grad och är oftast tillfälliga och behandlingsbara. Ljud utifrån blir svagare, medan den egna rösten faktiskt låter starkare än normalt. Här följer några vanliga orsaker till konduktiv hörselnedsättning:

Öronvax

När vax samlas i hörselgången fungerar det som en öronpropp och blockerar ljudvågorna så att de inte når trumhinnan. Överskott av vax kan mjukas upp med hjälp av vaxlösande droppar och spolas ut eller avlägsnas av en läkare eller annan utbildad personal. Bomullspinnar ska aldrig användas för att avlägsna vaxproppar eftersom de kan trycka vaxet längre in i hörselgången eller punktera trumhinnan om de trycks in för långt.

Otitis media (mellanöreinfektion)

Detta är den vanligaste orsaken till hörselnedsättning hos barn. Otitis media är ett allmänt begrepp som används för att beskriva flera olika förhållanden som påverkar mellanörat. Mer än 85 % av alla barn får minst en öroninfektion under barndomen.

Det finns olika typer av och orsaker till mellanöreinfektion. Den allra vanligaste orsaken är infekterade polyper som hyser bakterier eller blockerar örontrumpeten som förbinder mellanörat med näsan (nasopharynx).

Öroninfektioner kan även orsakas av infektion i de övre luftvägarna eller om man utsätts för cigarettrök. De två vanligaste typerna av mellanöreinfektion är akut otitis media och vätskande otitis media.

Simmaröron

Denna smärtsamma bakteriella infektion förekommer när hörselgången förblir våt efter bad eller simning. Det kan göra att hörselgången sväller igen, vilket orsakar tillfällig hörselnedsättning.

Sensorineural hörselnedsättning

Sensorineural hörselnedsättning orsakas av att hörselsnäckan eller hörselvägarna till hjärnan inte fungerar som de ska och är ofta medfödd. Den kan också utvecklas som ett resultat av konstant exponering för hög musik, buller eller exponering för läkemedel som kan skada hörseln. Dessa hörselnedsättningar graderas från lätt till mycket grav och kan påverka alla eller enbart vissa frekvensomfång.

Sensorineural hörselnedsättning är permanent och kan inte behandlas med mediciner eller kirurgi. I de allra flesta fall kan personer med denna typ av hörselnedsättning vara hjälpta av hörapparater eller i vissa fall av cochleaimplantat.

Kombinerad hörselnedsättning

Ibland förekommer en kombination av faktorer som påverkar både ytter- eller mellanörat och innerörat (hörselsnäckan), vilket leder till en kombinerad hörselnedsättning.

Vad gör du om du tror att ditt barn har en hörselnedsättning?

Hörsel handlar inte om allt eller inget. Även en lätt hörselnedsättning under de viktiga första åren då språk och tal utvecklas kan göra att barn uppfattar språkljud på fel sätt och det kan orsaka en försening av den normala kommunikationsutvecklingen. Det är på grund av detta som lämplig teknik, när en tydlig diagnos har ställts, ska väljas och provas ut så snabbt som möjligt för att säkerställa att ditt barn kan dra nytta av tidiga hörselerfarenheter. I många länder finns det lagar som kräver att barn med hörselnedsättning får hjälp.

Ge ditt barns hörsel den uppmärksamhet den förtjänar och sök professionell hjälp omedelbart om du känner dig orolig. Mer information om barns hörsel hittar du på vår webbplats på www.phonak.se/barn.

Vi stödjer din familj

Utöver vårt utbud av hörsellösningar för barn erbjuder Phonak även flera olika stöd och resurser online.

www.phonak.se/leo
Säg hej till Leo, ditt barns hörselkompis. På Leos sida hittar du följande verktyg:

- Leos sagoböcker: "Leo får en hörapparat" och "Leo får ett Roger-system" kan vara bra för att hjälpa barnet att hantera sin hörselnedsättning och acceptera sina hörselsystem. De finns i tryckt format eller elektroniskt för iPad.
- Leos färgläggningsark: två Leo-bilder att skriva ut och färglägga. Omvandla dem därefter till interaktiva 3D-världar med gratisappen Quiver, som finns tillgänglig för surfplattor och smartphones.

www.phonak.se/ungdomar
Webbsidor särskilt utformade för ungdomar som vill kommunicera med släkt och vänner, njuta av musik på ett helt nytt sätt, vara bra på sport eller leva ett liv utan kompromisser.

www.thelisteningroom.com
En samling roliga aktiviteter och resurser för att stödja utvecklingen av det talade språket och förmågan att lyssna hos barn i alla åldrar med hörselnedsättning.

www.hearinglikeme.com
Webbaserat forum för människor vars liv påverkas av hörselnedsättning. Människor från hela världen berättar historier som inger hopp för personer med nedsatt hörsel i nästan vilken situation som helst.

Life is on

Vi på Phonak vet att god hörsel är en förutsättning för att delta i livet fullt ut. I över 70 år har vi följt vår övertygelse och utvecklat banbrytande hörsellösningar som berikar våra användares liv, socialt och känslomässigt. Life is on.

www.phonak.se/barn

sonova
HEAR THE WORLD

028-1637-09/V1.00/2017-04/nlg Printed in XXXX © Sonova AG All rights reserved